

Terra firma

prof. MUDr. Zdeněk Doležel, CSc.¹, MUDr. Sandra Gruberová¹, MUDr. Jana Kopuleťá²

¹Pediatrická klinika, LF MU a FN Brno

²Dětské kožní oddělení, Pediatrická klinika LF MU a FN Brno

Klíčová slova: dermatóza terra firma, abnormální keratinizace, izopropylalkohol.

Key words: terra firma-forme dermatosis, abnormal keratinization, isopropyl alcohol.

Čtrnáctiletá dívka uvedla, že se jí asi před 5 měsíci vytvořily na kůži břicha skvrny, které považovala za nečistotu. I přes intenzivní pravidelnou denní hygienu (sprchování s použitím běžných mýdel nebo sprchových šampónů) se nedařilo „špínu“ odstranit. Rodinná a osobní anamnéza děvčete byla zcela bez pozoruhodností. Dívka uvedla, že nezačala používat nějaké nové kosmetické krémy nebo tělová mléka, nemá trvalou farmakoterapii, neměnila typ spodního prádla a v domácnosti také nezměnili prací prostředky. Nález na kůži byl asymptomatický a příp. jiné vedlejší příznaky děvče neudávalo.

Při fyzikálním vyšetření byly jedinou odchylkou změny na kůži zřetelně vyjádřené v oblasti laterálních partií obou mezogastrii a částečně také ve střední čáře nad pupkem (Obr. 1). Kožní morfy byly papilomatózní, hyperkeratinizované, hnědého koloritu, a dermatoskopické vyšetření prokázalo jejich polygonální tvar. U pacientky jsme provedli s použitím vyššího taktálního tlaku intenzivní otírání gázou navlhčenou v roztoku s obsahem etylalkoholu a tímto postupem se kožní léze podařilo odstranit (Obr. 2) a na použité gáze byly zbytky setřelé hyperpigmentace (Obr. 3). Náš diagnostický závěr

byl, že se jedná o dermatózu označovanou terra firma (TF).

TF je benigní dermatóza neznámé etiologie. Část z literárních zdrojů uvádí, že TF patří spíše ke vzácným kožním onemocněním, jiné naopak konstatují, že tato dermatóza snadno unikne pozornosti a je tak poddiagnostikovaná. Onemocnění je častěji popisováno u dospívajících nebo u dospělých mladšího věku. Patogeneze TF je vysvětlována tak, že se jedná o poruchu vyžrávání keratinocytů vedoucí k jejich shlukování s následným hromaděním kožního mazu a melaninu v epidermis. Viditelným výsledkem těchto změn je

Obr. 1. Hnědavě zabarvená ložiska terra firma v oblasti pravého mezogastria a ve střední čáře nad pupkem

Obr. 2. Stejně ložisko jako na obrázku 1 po ošetření roztokem alkoholu

Obr. 3. Zbytky setřelých ložisek TF na tamponu napuštěném v roztoku alkoholu

prof. MUDr. Zdeněk Doležel, CSc.
Pediatrická klinika LF MU a FN Brno
dolezel.zdenek@fnbrno.cz

Cit. zkr: *Pediatr. praxi.* 2023;24(5):343-344

Článek přijat redakcí: 13. 6. 2023

Článek přijat k publikaci: 22. 6. 2023